

*Пилипенко О.Є.,
д.і.н., проф. кафедри політології
Академії муніципального управління, м.Київ*

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РОСІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Проаналізовано сучасний стан російсько-французьких економічних відносин на початку ХХІ ст. З'ясовано динаміку, основні тенденції та перспективи співробітництва двох країн.

Проанализировано современное состояние российско-французских экономических отношений в начале ХХІ века. Определена динамика, основные тенденции и перспективы сотрудничества двух стран.

The modern conditions of the Russian-France communications on the beginning of ХХІ century. The dynamic, main factors of economics grows and perspectives collaborations tow countries are grounded in the article.

Постановка проблеми. 2010 рік був проголошений роком Франції в Росії. Ця подія змушує задуматись над історією та перспективами російсько-французьких відносин. Ці дві країни пов'язують триста років офіційних дипломатичних стосунків, тісне економічне співробітництво, військово-політичний союз на зламі ХІХ – ХХ століть, спільна боротьба з нацизмом під час Другої світової війни, підтримка незалежного статусу Франції і політики Шарля де Голля. Їх історія відзначається багатими культурними й гуманітарними зв'язками. Здобутки минулого надають новий імпульс франко-російському партнерству і виводить його ще на більший щабель розвитку, що впливає на стан європейської і світової політики.

Постановка завдання:

- проаналізувати досвід суспільно-економічного співробітництва Російської Федерації і Франції на початку ХХІ ст.
- визначити пріоритетні напрями розвитку економічних відносин між двома європейськими країнами на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Відносини між Росією і Францією в останні роки набули позитивної динаміки. Це характерно для усіх галузей співробітництва, насамперед, економічної. Наведемо статистичні дані. Товарообіг між двома країнами з 2003 по 2008 рік зріс в три рази і досягнув 21 млрд. євро. В 2009 році торговельні відносини були підірвані світовою економічною кризою, внаслідок якої французький експорт скоротився на 37% [1]. Скоротився і французький імпорту нафти та нафтопродуктів із Росії. Однак, криза сприяла тому, що частка Франції в російському імпорті в цілому зросла з 3,8% до 4,6% і піднялась з дев'ятого на шосте місце в списку найкрупніших російських торговельних партнерів [1].

Франція серед десяти найважливіших зарубіжних інвесторів в російську економіку серед таких країн, як: Голландія, Німеччина, Італія, Кіпр, Англія. Французькі підприємці вкладають значні кошти в фінансову сферу, переробну, важку промисловість, роздрібну торгівлю. Обсяг прямих інвестицій на кінець 2008 р. склав 1,5 млрд. Ряд відомих французьких компаній міцно закріпився на російському ринку. Так, концерн “Рено” створив разом з московським урядом спільне підприємство “Автофрамос”, який почав випуск автомобілів “Логан”. Співробітничав “Рено” з АвтоВАЗом. Концерн планує поставити обладнання на суму 250 млн. долл. Інша компанія “Пежо-Ситроен” планує відкрити виробництво автомобілів у Калузькій області [2].

Найбільш перспективним є співробітництво в галузі енергетики. Компанія “Тоталь” веде активне освоєння Харьгінського нафтового промислу. В липні 2008 р. вона обрана стратегічним партнером Газпрому по розробці Штокмановського газоконденсатного підприємства. Французи володіють 25% капіталу створеного спільного підприємства. Знаменною подією стало підписання в листопаді 2009 р. двох угод: про участь компанії “EDF” (“Електрисіте ді Франс”) в проведенні газопроводу “South Stream” спільно з Газпромом та італійською фірмою “ENI” по дну Чорного моря, а компанії “GDF-Suez” (“Газ де Франс – Сюез”) – в російсько-німецькому консорціумі по будівництву “Nord Stream” по дну Балтики. При цьому французи не відмовляються від участі в будівництві “Набукко”, вважаючи, що диверсифікація поставок газу збільшує енергетичну безпеку Європи [2].

Співробітництво в енергетичній сфері охопило таку важливу галузь як ядерна енергетика. Концерни “Areva” і “Alstom” спільно з Росією створили спільне підприємство з виробництва високотехнологічних турбін і палива для російських АЕС. За ініціативи президента Саркозі поглиблено співробітництво в галузі екологічної безпеки. Французький прем’єр-міністр Ф. Війон високо оцінив підписання в листопаді 2009 р. угоди між “BNP-Paribas” і “ТНК-ВР” про скорочення спалювання попутних газів на нафтовому родовищі в Самотлорі. Французька компанія “Dalkia” бере участь в роботах по модернізації теплових мереж в Сланцях та Калузі. Французьке Агентство із захисту оточуючого середовища і енергозбереження (ADEME) допомагає російській стороні у створенні подібної організації [3, с. 195].

Значних успіхів досягнуто у взаємодії обох країн в галузі науково-технічній. Французькі фахівці використовують ракетносії “Союз”, влаштувавши для спільного запуску стартовий майданчик на космодромі Куру в Гвіані. Планується здійснити 22 запуски “Союзів”.

Спостерігається виробнича кооперація в авіабудуванні. Французькі фірми “Safran” і “Thales” беруть участь у виробництві середньомагістрального лайнера “Суперджет-100”. Російські підприємства постачають комплектуючі для аеробусів моделей Ф 350 і А 320. Поставки з Росії стали можливими завдяки тому, що у вересні 2006 р. банк ВТБ

придбав 5% капіталу європейського концерну “EADS”, який випускає аеробуси.

Всього на російському ринку працюють близько 500 фірм. Відзначимо банк “Сосьєте Женераль”. В лютому 2008 р. він придбав контрольний пакет акцій Росбанку за 7,6 млрд. долл. і працює практично в усіх регіонах країни. Це була найкрупніша оборудка в банківському секторі країни [3].

Подібним чином вчинила і страхова група “АХА”, яка придбала великий пакет акцій компанії “РЕСО-Гарантія” на суму понад 1 млрд. долл. Французька компанія “VINCI” бере участь у будівництві платного автошляху Москва-Петербург і реконструкції аеропорту Шереметьєво. А відома компанія “Alstom” планує взяти участь у будівництві залізниці Хельсінкі-Санкт-Петербург. Спільно з Трансмашхолдингом французи розглядали можливість виготовлення рухомого складу для цього проекту. Концерн “Сіменс” поставив для цього поїзди “Сапсан”. Зараз вони успішно курсують між двома російськими столицями Москвою та Санки-Петербургом. Планується їх використання і в інших найбільш важливих стратегічних напрямках, зокрема Нижнього Новгороду ті міст Поволжя.

Слід згадати угоди про будівництво заводу по виготовленню інсуліну і створення Фармаполіса з фірмою “Sanofi Aventis” та створення СП за участю “Alcatel Lucent” в галузі телекомунікаційного обладнання.

Росію і Францію традиційно поєднують дуже тісні зв'язки у різних галузях співробітництва – економіці, культурі, освіті тощо. Вони були союзниками у військових конфліктах ХІХ ст. та в роки Першої і Другої світової війни. Франко-російське співробітництво в галузі культури і освіти розпочалось ще в радянські часи [4, с. 48]. Наразі відбувається його якісне покращення. Яскравий приклад тому проведення року Франції в Росії і року Росії у Французькій республіці. Традиційними стали чисельні кінофестивалі у Каннах і Москві. Відчутна інтенсифікація контактів в галузі освіти. Приєднання Росії до Болонського процесу і перевід її вищої освіти на дворівневу систему надає можливість російським і французьким студентам отримувати подвійні дипломи [5].

Наразі в Росії працює шість філіалів французьких університетів, створених при російських вузах. Найбільш відомі з них – французькі коледжі при Московському і Санки-Петербурзькому університетах, а також філія паризького Інституту політичних досліджень при МГІМО.

Чимало російських вузів підтримують наукові зв'язки з профільними навчальними закладами. Зараз у Франції навчається понад 2 000 російських студентів. Приділяється увага молодіжним і студентським обмінам. В Москві і Петербурзі є французькі ліцеї, де разом з французькими навчаються і російські діти. В столиці працює Французький культурний центр. В ІНІОН РАН активно працює Франко-російський центр гуманітарних і суспільних наук. Паризьке відділення Інституту демократії і співробітництва очолює відомий історик Н. Нарочницька.

Поглиблюється і політичне співробітництво двох європейських країн. Адже без стабільної політичної ситуації у світі не можливий ефективний розвиток економічних відносин між європейськими країнами. Перш за все, цей процес відбувається в спеціалізованих економічних міжнародних організаціях ООН, де розглядаються конкретні програми економічної інтеграції європейських країн. Пріоритетне місце в російсько-французьких відносинах займає тема європейської і світової безпеки. На перший план вийшла боротьба з глобальними екологічними проблемами, тероризмом, бідністю країн третього світу.

Для більш результативної взаємодії в цій ключовій сфері рішенням двох президентів у 2002 р. була створена спеціальна російсько-французька Рада з питань безпеки за участю міністрів іноземних справ. Президент Н. Саркозі, який очолював Європейську Раду у 2008 р. взяв на себе роль посередника в урегулюванні південно-кавказького конфлікту. Позиція Франції в питаннях європейської безпеки концентровано була викладена у виступах Н. Саркозі на конференції зі світової політики в Гвіані у жовтні 2008 р. і на щорічній конференції з проблем безпеки у Мюнхені у жовтні 2009 р. Лідер Франції підтримав ініціативу президента Д. А. Медведєва про “новий пакт про безпеку” і запропонував провести відповідні переговори в рамках формату ОБСЄ. Лідер Франції неодноразово у своїх виступах заявляв, що Росія є невід’ємною частиною Європи і пов’язана з нею географічно, історично, культурно і економічно.

Висновки. Підводячи підсумок, можемо сказати, що співробітництво між Росією і Францією в галузі економіки і торгівлі, гуманітарній і культурній сферах за останні десять років набуло стабільності і динамізму. Відбувається відхід від перешкод та ідеологічної заангажованості відносин. Інтенсивний діалог відбувається на рівні бізнесу, громадянського суспільства і простих громадян. Стало всім зрозумілим, що Росія і Європа потрібні одне одному.

В умовах енергетичної та економічної кризи Східна і Західна Європа приречена на співробітництво з Росією, насамперед, в економічній галузі. Весь попередній і сучасний досвід свідчить на користь цього. Намір ряду французьких політиків створити разом з Росією єдиний економічний простір, який базується на вільному переміщенні людей, товарів і послуг, повністю збігається з російськими очікуваннями. Зацікавлена у тісному економічному співробітництві з країнами Європи і Росією й Україна. Саме у поглибленні відносин з Європейським союзом співпадають життєві інтереси росіян і українців. В цьому напрямку повинні рухатись уряди наших країн.

Перспективи подальших досліджень. Результати цього дослідження можуть стати фактографічною основою розроблення теоретичного забезпечення реалізації державної зовнішньої політики, що зумовлює перспективність подальших досліджень в цій галузі.

Використані джерела інформації:

1. Россия-Франция: 10 веков вместе. История отношений // Российская газета. – № 5121 (42). – 2 марта 2010 г.
2. А: / Перспективы. Фонд исторической перспективы // Фёдоров С.М. Российско-французские отношения: в поисках стратегического партнёрства.
3. Акимов Ю.Г., Костюк Р.В., Чернов И.В. Франция в мировом порядке начала XXI в. – СПб.: Изд-во СПб. Ун-та, 2007.
4. Громько А.А. История внешней политики СССР. 1917–1980. – М.: Изд. МИД СССР, 1981.
5. Межгосударственные отношения России и Франции. – М., 2010.

УДК 657.1

Сук Л.К.,
д.е.н., проф. кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Національний університет біоресурсів
і природокористування України, м. Київ

ФОРМИ ОБЛІКУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

У статті розглядаються форми бухгалтерського обліку, які використовуються на малих підприємствах, оцінюється їх відповідність вимогам податкового законодавства.

В статье рассматриваются формы бухгалтерского учёта, используемые на малых предприятиях, оценивается их соответствие требованиям налогового законодательства.

The article examines the forms of accounting used by small companies, estimated their compliance with tax laws.

Постановка проблеми. Останнім часом в Україні звертається увага на малий бізнес. Для успішного його ведення необхідний відповідний облік. Порядок організації бухгалтерського обліку регулюється Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [1], Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими нормативно-правовими документами. Понад десять років здійснюється реформування бухгалтерського обліку в Україні. Проте ефективність його дуже низька. Залишаються невирішеними ряд методичних підходів до обліку на малих підприємствах. Потребує поглиблення дослідження теорії ведення обліку, зокрема необхідність подвійного запису.

Аналіз останніх публікацій. Порядок ведення бухгалтерського обліку на малих підприємствах висвітлено в ряді навчальних посібників [2, 3, 4, 5], методичних рекомендацій, проте немає однозначного вирішення питань застосування форм обліку.

Метою даної статті є аналіз та оцінка форм бухгалтерського обліку для підприємств малого бізнесу.